
Državni izpitni center

M 0 9 2 3 0 1 1 4

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
GRŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 29. avgust 2009

SPLOŠNA MATURA

Izpitna pola 1

OSNOVNA IN VIŠJA RAVEN

NAVODILA ZA TOČKOVANJE SLOVNIČNE ENOTE

Posamezne naloge slovnične enote so ovrednotene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami in ne števila pravih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri točkovanju napak uporabimo negativno metodo: ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, torej naloga dobi 0 točk, kadar je napak toliko, ali pa več, kolikor je možnih točk.

Končno število točk za ocenitev je seštevek doseženega števila točk pri posameznih nalogah in se pretvori v oceno po točkovni lestvici, ki upošteva kot mejo med pozitivno in negativno oceno doseženih 50 % od skupnega števila točk.

PRAVILA ZA VREDNOTENJE NAPAK

1. **Pravopisna napaka** (napačna pisava naglasa ali pridiha, napačna pisava dolžine pri samoglasniku, če je ni mogoče predvideti s splošnimi pravili; napaka pri zapisovanju dvojnih soglasnikov) pomeni odbitek 1/2 točke.
2. **Oblikoslovna napaka**, ki je posledica napačnega oblikoslovnega vzorca, pomeni odbitek največ 2 točk. V to skupino sodi večina oblikoslovnih napak: izbor napačnega sklona ali števila pri samostalniku, sklanjanje po napačnem sklanjatvenem vzorcu (zamenjava sklanjatev ali vzorca znotraj sklanjatve), odločitev za napačni spol v rabi pridevnika, izbor nepravilnega časa/vida, osebe, števila, naklona, načina v glagolski obliki, spreganje po napačnem spregatvenem vzorcu. Če se enaka napaka ponovi v obeh členih besedne zveze, se odbijeta največ 2 točki (npr. napačni sklon ali število pri samostalniku kot jedru besedne zveze in pri pridevniku, ki je njegov ujemalni prilastek itd.). Zaradi oblikoslovne napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijejo največ 4 točke. Gre za tvorjenje oblik, kakršnih v jeziku sploh ni (napačno samoglasniško krčenje, sklanjanje po napačni sklanjatvi, tvorba časa po napačnem vzorcu, aktivne oblike deponentnikov).
3. **Skladenjska napaka** odbije toliko točk, kolikor oblikoslovnih napak je zagrešenih v neki skladenjski zvezi.
4. **Napaka v besedišču** odbije 1 ali 2 točki. Z odbitkom 1 točke ovrednotimo izbor manj ustrezne besede, z odbitkom 2 točk pa uporabo neustrezne besede oziroma da ni bila uporabljena nobena beseda.

REŠITVE NALOG SLOVNIČNE ENOTE**1. naloga**

1. os. edn. ind. med. fut.
- gen. pl. part. med.-pas. prez. m./sr. sp.
1. os. ed./3. os. mn. ind. akt. aor.

(6 točk)

2. naloga

- γράφεις
- νικῶν
- συλλαμβάνη / συλλαμβάνει

(6 točk)

3. naloga

- ἐτιμάτε
- ἔλαβε
- ποιησουσῶν

(6 točk)

4. naloga

- τῶν ποιητῶν
- ὑμᾶς / ὑμῶν
- τοῖς καλοῖς βιβλίοις
- ἐνδόξους
- σείεται

(10 točk)

5. naloga

- b) prenašam, (pre)trpim
- a) hitim

(4 točke)

6. naloga

- Ὁ ἐμὸς φίλος λέγει, ὅτι αὐταὶ αἱ γυναῖκες μάλα καλαί εἰσιν.
- Ὁ διδάσκαλος μὴ διαλεγέσθω πολλάκις τοῖς μαθηταῖς.
- Οἱ ἀγαθοὶ ἵπποι ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἵππέως θεραπεύονται.
- Πολίτης τις εἶπε πολλὰ χρήματα ἔχειν.

(20 točk)

7. naloga

- Ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἤλλαξα τὰ χρήματα.
- Ἐπεὶ ἡ πόλις κινδυνεύεται, οἱ πολῖται στρατεύονται.
- Οὐ πιστεύομεν τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς κολακεύει.

(12 točk)

8. naloga

- Μὴ πιστεue αὐτῷ, ὦ φίλε.
- Εἰ ἀναγινώσκεις βιβλία, πολλὰ / πολὺ μανθάνεις.

(16 točk)

Skupno število točk IP 1 OR/VR: 80

Izpitna pola 2**OSNOVNA IN VIŠJA RAVEN****NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNE ENOTE**

Prevod iz grščine v slovenščino točkujemo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
1. Pravilnost grške slovnice	40 točk
2. Ustreznost besedišča	25 točk
3. Pravilnost slovenske slovnice	5 točk
4. Slogovna ustreznost	10 točk
Skupno število točk	80 točk

Pri 1., 2. in 3. merilu se napake odštevajo od največjega možnega števila točk (negativna metoda), pri 4. merilu se dodatno dodeli od 0 do 10 točk (pozitivna metoda).

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po naslednjih merilih.

80–70 točk:

Prevod je sklenjen, vse zveze so ustrezno prevedene.

Besedišče je ustrezno prevedeno, iz slovarja je izbran pomensko in slogovno najustreznejši pomen.

Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku in od njega odstopa le tam, kjer bi bil prevod sicer slovnično napačen ali slogovno pomanjkljiv.

60–69 točk:

Prevod je sklenjen, ustrezno prevedene so vse zveze razen največ dveh; zveze, ki niso prevedene ustrezno, ne vplivajo bistveno na razumljivost celote.

Besedišče je sicer pravilno, vendar iz slovarja izbrane besede niso slogovno ustrezne.

Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku, od njega se razlikuje le tako, da ne pači smisla izvornika.

50–59 točk:

Prevod je sklenjen, ustrezno prevedenih je več od polovice zvez: največ dve zvezi bistveno vplivata na razumljivost celote.

Besedišče v največ dveh primerih ni ustrezno prevedeno, iz slovarja je izbrana napačna ustreznica.

Stavčna zgradba se oklepa grškega izvornika na škodo slovenske slovnice ali sloga.

Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladenjske zveze v grškem besedilu.

40–49 točk:

Vsaj polovica zvez je ustrezno prevedenih. Zveze, ki niso prevedene ustrezno, bistveno vplivajo na razumljivost celote, vendar se prevod ne oddaljuje od smisla grškega izvornika.

V vsaj polovici primerov je iz slovarja izbrana pomensko ustrezna beseda. V največ dveh primerih grška beseda ni prevedena.

Stavčna zgradba le deloma ustreza izvorniku, pojavljajo se slovnične napake zaradi napačne izbire besede.

Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladenjske zveze ali slovnične oblike v grškem besedilu.

Ad 1:

Za napake, ki kažejo na nerazumevanje grškega besedila, se odbije 5 točk. Za napake, ki kažejo na nepoznavanje posamezne grške oblike, se odbijeta 2 točki. Za napake, ki izvirajo iz predhodne napake, se odbije 1 točka. Za napake, ki kažejo na premajhno doslednost pri prevajanju, se odbije 1 točka.

Ad 2:

Napaka v izbiri besede pomeni odbitek 1 ali 2 točk. 1 točko odbijemo, kadar je izbrana manj ustrezna beseda, 2 točki pa, kadar beseda ni ustrezna ali kadar manjka.

Ad 3:

Obvladovanje slovenske slovnice vrednotimo po številu napak v oblikoslovju in skladnji, pa tudi v pravopisu. Napake v pravopisu točkujemo kakor grške pravopisne napake (po 1/2 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor grške oblikoslovne napake (po 2 točki).

Ad 4:

Po merilu sloga s točkami od 0 do 10 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

REŠITEV PREVODNE ENOTE

Izmed znamenitosti v Pireju pa je najbolj vreden ogleda sveti gaj Atene in Zeusa. Oba kipa sta namreč iz bron, prvi ima žezlo in (podobo) Nike, Atena pa kopje. Tam je Leostena, tistega, ki je na čelu vseh Grkov v Bojotiji v bitki premagal Makedonce, nato pa znova zunaj Termopil, pritisnil nanje in jih obkolil v Lamiji, skupaj z (njegovimi) otroki naslikal Arkesilaj. To je del velikega stebrišča, kjer je postavljen trg za tiste, ki stanujejo blizu morja – za tiste bolj oddaljene od pristanišča je (še) drugi – za stebriščem pri morju pa stojita Zevs in Demos, Leoharovo delo. Blizu morja je Konon zgradil Afroditino svetišče, potem ko je premagal špartanske troveslače v okolici Knida v Karski ožini. Knidijci namreč najbolj častijo Afrodito.

Atenci imajo še eno pristanišče v Munihiji in v Munihiji je Artemidino svetišče, drugo pa v Faleru, kakor sem povedal tudi prej, in blizu njega Demtrino svetišče.

Skupno število točk IP 2 OR/VR: 80

Izpitna pola 3**VIŠJA RAVEN****NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNO-ESEJSKE ENOTE**

Za vrednotenje napak v prevodnem delu se uporabljajo enaka merila kakor pri točkovanju prevodne enote.

Za odgovore na vprašanja in esejski del se dodeljujejo točke po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
1. Pravilnost odgovorov glede na vsebino grškega odlomka	30 točk
2. Ustreznost odgovorov glede na širšo snov	20 točk
3. Dodatno znanje	20 točk
4. Izvirnost	30 točk
Skupno število točk	100 točk

REŠITEV PREVODNO-ESEJSKE ENOTE**I. PREVOD ODLOMKA V SLOVENŠČINO****(80 točk)**

Velikokrat sem se začudil, s kakšnimi besedami so Atence prepričali tisti, ki so vložili obtožnico proti Sokratu, češ da je za državo vreden smrti. Obtožnica proti njemu je bila približno takale: "Sokrat je kriv, da ne priznava bogov, ki jih priznava država, temveč uvaja druga, nova božanstva; kriv je tudi, da kvari mladino."

Najprej: kakšen dokaz imeli za to, da ne priznava bogov, ki jih priznava država? Jasno se je videlo, kako žrtvuje, velikokrat doma, velikokrat pa (tudi) na javnih državnih oltarjih, in bilo je splošno znano, da uporablja vedeževalstvo. Povsod se je govorilo, da Sokrat trdi, da mu daje znamenja duh varuh. Zdi se mi, da so ga ravno iz tega razloga obtoževali, da uvaja nova božanstva. Toda ni uvajal nič novejšega kakor tisti, ki priznavajo vedeževanje in uporabljajo ptičja znamenja, božje izreke, znamenja in žrtvovanje. Tudi ti ne verjamejo, da bi tisto, kar koristi ljudem, ki si dajo prerokovati, prinašale ptice ali (naključni) mimoidoči, ampak da jim skoznje ta znamenja dajejo bogovi. Tudi on je tako menil. Toda večina pravi, da jih ptiči in (naključni) mimoidoči odvrčajo, pa tudi spodbujajo. Sokrat pa je govoril tako, kot je spoznaval. Trdil je namreč, da mu daje znamenja duh varuh.

In mnoge izmed tistih, ki so se družili z njim, je spodbujal, naj eno delajo, drugega pa ne, češ da mu duh varuh daje tako znamenje. In tistim, ki so ga ubogali, je (to) koristilo, tistim pa, ki ga niso, je bilo žal.

Jasno je torej, da ne bi napovedal, ko ne bi verjel, da govori resnico. A kdo bi kaj takega verjel (komu) drugemu kakor bogu? Če pa je verjel v bogove, kako da ni (/naj ne bi) priznaval bogov?

Ksenofont, Spomini na Sokrata 1.1.1–5

II. VPRAŠANJA IN ESEJ**(100 točk)****1. Odgovorite na naslednja vprašanja.**

1. Da ne časti državnih bogov, da uvaja nova božanstva, da kvari mladino.
2. Tako, da našteva dejanja, v katerih je Sokrat izkazal pobožnost.
3. Častil je državne bogove in spoštoval prerokbe, toda menil je, da ima vsakdo pravico, da poleg državnih časti tudi svoja zasebna božanstva.

2. Esejski del

Opišite Sokratovo življenje in navedite tiste prvine njegovih naukov, s katerimi je največ prispeval k napredku grške filozofije.

Skupno število točk IP 3 VR: 80 + 100 = 180